

Praktyczne problemy reformy postępowania cywilnego – cz. II.

**Okręgowa Rada Adwokacka w Katowicach
Prowadzący - SSO Grzegorz Karaś**

9 maja 2020 r.

Program webinarium

- 1) Projektowane rozwiązania tarczy 3.0 odnoszące się do postępowania cywilnego.
- 2) Orzeczenia sądowe po zmianach KPC.
- 3) Postępowania odwoławcze po zmianach - apelacja.
- 4) Postępowania odwoławcze po zmianach - zażalenie.
- 5) Nowy model postępowania uproszczonego.
- 6) Zmiany w zakresie postępowania nakazowego i upominawczego.
- 7) Nowy model Elektronicznego Postępowania Upominawczego.
- 8) Postępowanie w sprawach gospodarczych.

Tarcza 3.0 – ustawa z 30.04.2020 r.

30 kwietnia 2020

Przekazanie ustawy do Senatu

[Ekspertyzy i materiały Kancelarii Senatu](#)
[Opinie instytucji i organizacji](#)

4 maja 2020

Skierowanie ustawy do:

– Komisji Budżetu i Finansów Publicznych

Rozpatrzenie ustawy przez komisję

4 maja 2020

25. pos. Komisji Budżetu i Finansów Publicznych

Decyzja komisji: kontynuacja prac nad ustawą

6 maja 2020

26. pos. Komisji Budżetu i Finansów Publicznych

Decyzja komisji: kontynuacja prac nad ustawą

12 maja 2020

27. pos. Komisji Budżetu i Finansów Publicznych

ne

Do kiedy obowiązywać będzie zawieszenie terminów procesowych - Tarcza 3.0

**Art. 46 pkt. 18) ustawy ustawy –
uchyla się art. 15 zwr i art. 15 zzs**

Uchylenie art. 15 zwr spowoduje „odwieszenie” terminów materialnoprawnych w sprawach administracyjnych.

Uchylenie art. 15 zzs spowoduje „odwieszenie” terminów procesowych w postępowaniach sądowych

Do kiedy obowiązywać będzie zawieszenie terminów procesowych - Tarcza 3.0

Art. 69. wejście w życie

- 6) Terminy w postępowaniach, o których mowa w art. 15z z s ustawy zmienianej w art. 46, których bieg nie rozpoczął się na podstawie art. 15z z s tej ustawy, **rozpoczynają bieg po upływie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.**
- 7) Terminy w postępowaniach, o których mowa w art. 15z z s ustawy zmienianej w art. 46, których bieg uległ zawieszeniu na podstawie art. 15z z s tej ustawy, **biegną dalej po upływie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.**

SKUTEK – 7 dni po wejściu w życie ustawy tzw. TARCZA 3.0 **wszystkie terminy procesowe** zaczną biec z mocy ustawy niezależnie od woli i wiedzy stron postępowań.

Pełnomocnicy muszą pilnować terminu wejścia w życie ustawy i biegu terminów procesowych.

Przeprowadzenie rozprawy lub posiedzenia jawnego – nowy art. 15 zzs(1) pkt. 1

W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach rozpoznawanych według przepisów KPC

Rozprawę lub posiedzenia jawne przeprowadza się przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiającich przeprowadzenie ich na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku, z tym że osoby w nich uczestniczące nie muszą przebywać w budynku sądu.

Jest to tzw. rozprawa odmiejscowiona. Różni się od rozprawy odmiejscowionej przewidzianej w KPC tym, że strony i pełnomocnicy nie muszą w jej trakcie przebywać w budynku sądu, mogą uczestniczyć w rozprawie on-line np. z kancelarii lub z domu.

Przeprowadzenie rozprawy lub posiedzenia jawnego – nowy art. 15 zzs(1) pkt. 1

Rozprawę lub posiedzenie jawne można przeprowadzić w sposób tradycyjny jeżeli przeprowadzenie rozprawy lub posiedzenia jawnego bez użycia powyższych urządzeń nie wywoła nadmiernego zagrożenia dla zdrowia osób w nim uczestniczących.

Zachowane być muszą wszystkie rygory bezpieczeństwa.

Prezesi sądów w zarządzeniach określają środki bezpieczeństwa konieczne dla bezpiecznego przeprowadzenia rozprawy.

Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym w miejsce rozprawy. Art. 15 zzs(1) pkt 2)

Przewodniczący może zarządzić **przeprowadzenie posiedzenia niejawnego** jeżeli uzna rozpoznanie sprawy za konieczne, zaś:

- przeprowadzenie wymaganych przez ustawę rozprawy lub posiedzenia jawnego mogłoby wywołać nadmierne **zagrożenie dla zdrowia** osób w nich uczestniczących,
- **i nie można** przeprowadzić ich na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku,
- a żadna ze stron **nie sprzeciwiła** się przeprowadzeniu posiedzenia niejawnego w terminie 7 dni od zawiadomienia ich o skierowaniu sprawy na posiedzenie niejawne; w przesyłanym zawiadomieniu należy pouczyć stronę niezastępowaną przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej o prawie i terminie do złożenia sprzeciwu.

Udział on-line w rozprawie składu wieloosobowego. Art. 15 zzs (1) pkt. 3)

Jeżeli ze względu na szczególne okoliczności **prezes sądu tak zarządzi**, członkowie składu, z wyjątkiem przewodniczącego i referenta sprawy, mogą brać udział w posiedzeniu za pomocą środków komunikacji elektronicznej, z wyjątkiem posiedzenia, na którym dochodzi do zamknięcia rozprawy.

Wyrok na posiedzeniu niejawnym po przeprowadzeniu rozprawy.

Art. 15zżs²

Jeżeli w sprawie rozpoznawanej według przepisów KPC

- postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w całości,
- sąd może zamknąć rozprawę i
- wydać orzeczenie na posiedzeniu niejawnym
- po uprzednim odebraniu od stron lub uczestników postępowania stanowisk na piśmie.

Komunikacja elektroniczna z sądem.

Niestety projektowane przepisy o doręczeniach elektronicznych przez ePUAP zostały w trakcie prac sejmowych usunięte.

W uchwalonej ustawie nie wprowadzono możliwości elektronicznego składania pism procesowych do sądu. Pozostaje doręczenie pocztowe lub osobiste.

Orzeczenia.

Wydawanie postanowień co do zasady na posiedzeniu niejawnym.

Projekt KPC przewiduje zmianę zasady wydawania postanowień. Sąd wydaje postanowienia do zasady na posiedzeniu niejawnym chyba, że przepis szczególny stanowi inaczej lub skieruje sprawę na posiedzenie jawne.

W projekcie zmieniono wszystkie przepisy KPC, w których rozpoznanie sprawy odbywało się na posiedzeniu niejawnym, czyniąc z tej reguły zasadę.

Są to przepisy art.: 25, 44, 45, 52, 108¹, 110, 123, 139, 148, 148¹, 169, 172, 183, 183¹⁴, 199, 200, 240, 275, 322, 344, 346, 350, 351, 352, 355, 364, 367, 373, 388, 396, 410, 414, 424⁶, 450, 461, 464, 477⁹, 477¹³, 479³⁰, 479⁵², 479⁶³, 479⁷⁴, 820³, 1064³, art. 8 UKSC

Art. 148. § 1. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, posiedzenia sądowej są jawne, a sąd orzekający rozpoznaje sprawy na rozprawie.

§ 2. Sąd może skierować sprawę na posiedzenie jawne i wyznaczyć rozprawę także wówczas, gdy sprawa podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym.

§ 3. Sąd może wydać postanowienie na posiedzeniu niejawnym.

Skład sądu.

Art. 47. (...) § 3. **Postanowienia poza rozprawą wydaje sąd w składzie jednego sędziego.**

§ 3¹. Zarządzenia wydaje przewodniczący.

§ 3². W sprawach rozpoznawanych w składzie jednego sędziego sędzia ten ma prawa i obowiązki przewodniczącego.

§ 4. Prezes sądu może zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawłość lub precedensowy charakter sprawy

Postępowanie apelacyjne - Art. 367. § 1. (...)

§ 3. Sąd rozpoznaje sprawę w składzie trzech sędziów. **Na posiedzeniu niejawnym sąd orzeka w składzie jednego sędziego,** z wyjątkiem wydania wyroku. (...)

Wyroki

Ogłoszenie wyroku kontradyktoryjnego – art. 326 KPC.

§ 1 Ogłoszenie wyroku powinno nastąpić na posiedzeniu, na którym zamknięto rozprawę. Postanowieniem ogłoszonym niezwłocznie po zamknięciu rozprawy **sąd może odroczyć ogłoszenie wyroku na oznaczony termin przypadający nie później, niż dwa tygodnie po dniu zamknięcia rozprawy. Jeżeli sprawa jest szczególnie zawiła, materiał sprawy jest szczególnie obszerny lub sąd jest znacznie obciążony czynnościami w innych sprawach, termin ten wyjątkowo może wynosić miesiąc po dniu zamknięcia rozprawy.**

§ 2. Ogłoszenie wyroku następuje na posiedzeniu jawnym; może go dokonać **sam przewodniczący lub sędzia sprawozdawca.** Nieobecność stron nie wstrzymuje ogłoszenia.

§ 3. Ogłoszenia wyroku dokonuje się przez odczytanie sentencji (ogłoszenie sentencji). Po ogłoszeniu sentencji przewodniczący lub sędzia sprawozdawca podaje ustnie zasadnicze powody rozstrzygnięcia albo wygłasza uzasadnienie, może jednak tego zaniechać, jeżeli sprawa była rozpoznawana przy drzwiach zamkniętych.

Ogłoszenie wyroku „do pustej sali”

Art. 326 § 4.

Jeżeli na ogłoszenie wyroku nikt się nie stawił, włączając publiczność, przewodniczący lub sędzia sprawozdawca może zarządzić odstąpienie od odczytania sentencji i od podania powodów rozstrzygnięcia.

W takim przypadku **wyrok uważa się za ogłoszony z chwilą zakończenia posiedzenia.**

Sentencję należy jednak odczytać, jeżeli wygłaszane będzie uzasadnienie wyroku.

Pouczenie o środkach zaskarżenia

– art. 327 KPC

§ 1. Stronę niezastępowaną przez adwokata, radcę prawnego (...), obecną przy ogłoszeniu wyroku, przewodniczący pouczy o sposobie i terminie zgłoszenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem oraz o warunkach, sposobie i terminie późniejszego wniesienia środka odwoławczego.

§ 2. Sąd z urzędu doręcza wyrok stronie działającej bez adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego, która **na skutek pozbawienia wolności była nieobecna** przy ogłoszeniu wyroku.

§ 3. Sąd z urzędu **doręcza obu stronom wyrok wydany na posiedzeniu niejawnym.**

§ 4. Stronie niezastępowanej przez adwokata, radcę prawnego (...) **wraz z wyrokiem, który podlega doręczeniu z urzędu, doręcza się pouczenie o sposobie i terminie zgłoszenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem oraz o warunkach, sposobie i terminie późniejszego wniesienia środka odwoławczego.**

§ 5. Jeżeli zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych jest obowiązkowe, należy także pouczyć stronę o treści przepisów o obowiązkowym zastępstwie oraz o skutkach niezastosowania się do tych przepisów.

Opłata za wniosek o uzasadnienie orzeczenia. Art. 25b UKSC

1. Opłatę stałą w kwocie **100 złotych** pobiera się od wniosku o doręczenie **orzeczenia albo zarządzenia z uzasadnieniem** zgłoszonego w terminie tygodnia od ogłoszenia albo doręczenia tego orzeczenia albo zarządzenia.
2. W przypadku wniesienia środka zaskarżenia opłatę uiszczoną od wniosku o uzasadnienie zalicza się na poczet opłaty od środka zaskarżenia. Ewentualna nadwyżka nie podlega zwrotowi.

Opłata za sporządzenie uzasadnienia dotyczy orzeczenia albo zarządzenia. Dotyczy więc zarówno wniosków o uzasadnienie wyroków, jak i uzasadnienie postanowień i zarządzeń.

Wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

Art. 328.

§ 1. Pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się **na wniosek strony o doręczenie wyroku z uzasadnieniem zgłoszony w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia wyroku.**

§ 2. W przypadkach, gdy wyrok doręcza się z urzędu, termin, o którym mowa w § 1, liczy się od doręczenia wyroku.

§ 3. We wniosku należy wskazać, czy **pisemne uzasadnienie ma dotyczyć całości wyroku, czy jego części, w szczególności poszczególnych objętych nim rozstrzygnięć.**

§ 4. Sąd **odrzuca** wniosek niedopuszczalny, spóźniony, nie opłacony lub dotknięty brakami, których nie usunięto mimo wezwania.

Zakres i termin sporządzenia uzasadnienia – art. 329 KPC.

§ 1. Pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się w zakresie wynikającym z wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

§ 2. Pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się w terminie dwóch tygodni od dnia wpływu do właściwego sądu wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, a jeżeli wniosek był dotknięty brakami – od dnia usunięcia tych braków.

§ 3. W przypadkach, gdy pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się z urzędu, termin ten biegnie od dnia ogłoszenia wyroku.

§ 4. W przypadku niemożności sporządzenia uzasadnienia w terminie prezes sądu może przedłużyć ten termin na czas oznaczony.

UWAGA! Wydłużenie terminu do sporządzenia uzasadnienia wydłuża termin do sporządzenia apelacji do 3 tygodni. Zgodnie z art. 369 § 1(1). W przypadku przedłużenia terminu do sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku termin, o którym mowa w § 1 wynosi **3 tygodnie**.

Uzasadnienie wyroku - art. 327¹ KPC.

Wymogi co do treści uzasadnień wyroków (zarówno pisemnych jak i ustnych) zostały uregulowane w art. 327¹ KPC.

Art. 327¹. § 1. Uzasadnienie wyroku powinno zawierać:

- 1) wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie:
  - ❖ ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione,
  - ❖ dowodów, na których się oparł, i
  - ❖ przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej;
- 2) wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

§ 2. Uzasadnienie wyroku sporządza się w sposób zwięzły.

Doręczenie uzasadnienia – art. 331 KPC.

§ 1. Wyrok z pisemnym uzasadnieniem doręcza się tylko tej stronie, która zgłosiła wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

§ 2. Sporządzenie pisemnego uzasadnienia **wyroku z urzędu** nie zwalnia strony od obowiązku zgłoszenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

Postanowienia

Postanowienia - art. 357 KPC.

Art. 357 § 1

Postanowienia ogłoszone na posiedzeniu jawnym **sąd** **uzasadnia** tylko wtedy, gdy:

- podlegają one zaskarżeniu, i
- tylko na żądanie strony zgłoszone w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia postanowienia.

Postanowienia te doręcza się tylko tej stronie, która zażądała sporządzenia uzasadnienia i doręczenia postanowienia z uzasadnieniem.

Postanowienia na posiedzeniu niejawnym - art. 357 KPC.

Art. 357 § 2.

Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym sąd doręcza z urzędu obu stronom, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Doręczając postanowienie stronie niezastępowanej przez adwokata, radcę prawnego (...), należy ją pouczyć o dopuszczalności, warunkach, terminie i sposobie złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia tego postanowienia i wniesienia środka zaskarżenia albo że postanowienie nie podlega uzasadnieniu na piśmie lub zaskarżeniu.

Uzasadnianie postanowień wydanych na posiedzeniu niejawnym - art. 357 KPC.

§ 2¹. Postanowienia wydane na **posiedzeniu niejawnym** sąd uzasadnia tylko wtedy, gdy podlegają one zaskarżeniu, i **tylko na żądanie strony zgłoszone w terminie tygodnia** od doręczenia postanowienia.

Postanowienie z uzasadnieniem doręcza się tylko tej stronie, która zażądała sporządzenia uzasadnienia i doręczenia postanowienia z uzasadnieniem.

§ 3. Uzasadnienie postanowienia sporządza się **w terminie tygodnia** od dnia wpływu do właściwego sądu wniosku o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem, a jeżeli wniosek był dotknięty brakami – od dnia usunięcia braków

Uzasadnienia sporządzane z urzędu.

Postanowienia sporządzane z urzędu nie są z urzędu doręczane stronie z uwagi na art. 331 § 2 KPC w zw. z art. 361 KPC.

Ukształtowała się praktyka, że w takim wypadku sąd sporządza uzasadnienie i umieszcza je w aktach nie przesyłając stronie.

Strona może złożyć wniosek o doręczenie odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem. Uzasadnienie zostanie doręczone stronie po uiszczeniu opłaty 100 zł.

Jeżeli strona zamierza złożyć zażalenie na postanowienie to **MUSI złożyć wniosek o doręczenie postanowienia wraz z uzasadnieniem**. Jeżeli strona chce się jedynie zapoznać z treścią postanowienia, to może zapoznać się poprzez PI lub złożyć wniosek o wydanie kserokopii uzasadnienia (20 zł za każde rozpoczęte 20 stron).

„Art. 331 § 2. Sporządzenie pisemnego uzasadnienia **wyroku z urzędu** nie zwalnia strony od obowiązku zgłoszenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem”.

„Art. 361. Do postanowień stosuje się odpowiednio przepisy o wyrokach, jeżeli kodeks nie stanowi inaczej”

Odstąpienie od uzasadnienia - art. 357 § 6.

§ 6. **Przy wydaniu postanowienia** podlegającego zaskarżeniu sąd może, wedle swego uznania opartego na ocenie okoliczności sprawy, **postanowić o odstąpieniu od jego uzasadnienia**, jeżeli w całości uwzględni zawarty w piśmie procesowym wniosek strony i podziela wywody strony na jego poparcie.

W postanowieniu należy powołać to pismo.

Jeżeli pismo to zostanie doręczone stronie później, niż postanowienie, termin do złożenia zażalenia biegnie od dnia doręczenia tego pisma.

W przypadku odstąpienia od uzasadnienia przy jego wydaniu nie pobiera się opłaty od uzasadnienia

Postępowania odwoławcze.

APELACJA

Apelacja – Termin na w wniesienie apelacji – art. 369 KPC

§ 1. Apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, **w terminie dwutygodniowym** od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem.

§ 1(1) **W przypadku przedłużenia terminu do sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku** termin, o którym mowa w § 1 wynosi **3 tygodnie**. O terminie tym sąd zawiadamia stronę doręczając jej wyrok z uzasadnieniem. Jeżeli w zawiadomieniu termin ten wskazano błędnie, a strona się do niego zastosowała, apelację uważa się za wniesioną w terminie

§ 2. (uchylony) !!!

Uchylenie § 2 z art. 369 KPC powoduje, że strona, która nie złożyła wniosku o uzasadnienie wyroku pozbawiona jest możliwości złożenia apelacji w terminie 21 dni od wydania orzeczenia. Jeżeli nie wniosła uprzednio wniosku o uzasadnienie wyroku.

§ 3. Termin, o którym mowa w § 1, uważa się za zachowany także wtedy, gdy przed jego upływem strona **wniosła apelację do sądu drugiej instancji**. W takim przypadku sąd ten zawiadamia sąd pierwszej instancji o wniesieniu apelacji i żąda przedstawienia akt sprawy.

Postępowanie międzyinstancyjne.

Skreślenie art. 370 KPC:

~~Sąd pierwszej instancji odrzuci na posiedzeniu niejawnym apelację wniesioną po upływie przepisanego terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację, której braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie.~~

Po wpłynięciu apelacji zgodnie z nowym art. 371 KPC

Sąd pierwszej instancji przedstawia niezwłocznie akta sprawy sądowi drugiej instancji.

Oznacza to że postępowanie międzyinstancyjne prowadzone jest w całości przez Sąd II instancji, który wzywa do uzupełnienia braków formalnych apelacji, po ich uzupełnieniu doręcza apelację stronie przeciwnej i wyznacza rozprawę lub kieruje sprawę na posiedzenie niejawne celem wydanie wyroku.

Zarzut apelacyjny, nowe wymogi – art. 368 KPC.

§ 1¹. W **zarzutach co do podstawy faktycznej** rozstrzygnięcia należy oznaczyć fakty ustalone przez sąd pierwszej instancji niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy lub istotne dla rozstrzygnięcia fakty nieustalone przez sąd pierwszej instancji.

§ 1². Powołując **nowe fakty i dowody** należy uprawdopodobnić, że ich powołanie w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie było możliwe albo że potrzeba powołania się na nie wynikła później.

§ 1³. Powołując fakt stwierdzony dowodem utrwalonym za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk **należy oznaczyć część zapisu dotyczącą tego faktu**

Odrzucenie apelacji.

Art. 373.

§ 1. **Sąd drugiej instancji odrzuca apelację:**

- spóźnioną,
- nieopłaconą lub
- z innych przyczyn niedopuszczalną,
- jak również apelację, której braków strona nie usunęła w wyznaczonym terminie.

§ 2. Czynności związane z nadaniem biegu apelacji może wykonywać referendarz sądowy.

Odrzucenie apelacji.

Art. 367. § 3 **Na posiedzeniu niejawnym sąd orzeka w składzie jednego sędziego**, z wyjątkiem wydania wyroku.

Postanowienie o odrzuceniu apelacji sąd II instancji wydaje na posiedzeniu niejawnym w składzie jednoosobowym.

Art. 394¹ § 1 Na postanowienie o odrzuceniu apelacji **służy zażalenie** do innego składu Sądu II instancji

Doręczenie apelacji.

Art. 373¹.

Przewodniczący zarządza doręczenie odpisów apelacji pozostałym stronom, pouczając je o treści art. 374 KPC (tj. o możliwości żądania przeprowadzenia rozprawy)

Pozostałe strony mogą wnieść odpowiedź na apelację w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia odpisu apelacji.

Rozpoznanie apelacji.

Art. 367. (...)

§ 3. Rozpoznanie sprawy następuje w składzie **trzech sędziów**. Na posiedzeniu niejawnym sąd orzeka w składzie **jednego sędziego**, z wyjątkiem wydania wyroku.

Art. 374. Sąd drugiej instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym **jest niedopuszczalne**, jeżeli strona w apelacji lub w odpowiedzi na apelację złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że cofnięto pozew lub apelację albo zachodzi nieważność postępowania

Art. 375. Poza wypadkami określonymi w art. 391¹, art. 373 i art. 374 przewodniczący **wyznacza rozprawę**.

TARCZA 3.0 – ustawa z dnia 30.04.2020 r. (w trakcie prac senatu) art. 15zsz³.

art. 15zsz³.

- 1) Przepis art. 374 KPC (rozpoznanie apelacji na posiedzeniu niejawnym) stosuje się również do apelacji wniesionych przed dniem 7 listopada 2019 r., o ile sąd nie uzna za konieczne przeprowadzenia rozprawy, jak również gdy strona wniosła o jej przeprowadzenie lub o przeprowadzenie niepodlegającego pominięciu dowodu z zeznań świadków lub przesłuchania stron.
- 2) Wniosek o przeprowadzenie rozprawy składa się w terminie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o skierowaniu sprawy na posiedzenie niejawne. W przesyłanym zawiadomieniu należy pouczyć stronę niezastępowaną przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub PGRP o prawie i terminie do złożenia wniosku.

Skutki wprowadzenia - art. 15zżs³.

- 1) Tarcza 3.0 nie ogranicza czasowo możliwości rozpoznawania „starych” apelacji na posiedzeniu niejawnym tylko do czasu epidemii. Wszystkie sprawy stare mogą być rozpoznane w ten sposób.
- 2) Nie jest wymagana zgoda stron na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym. Sąd kieruje apelację na rozprawę tylko gdy strona złoży w terminie 7 dni od doręczenia zawiadomienia o skierowaniu sprawy na posiedzenie niejawne wniosek o przeprowadzenie rozprawy. Brak wniosku powoduje rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym.
- 3) Oddalenie wniosków dowodowych może być dokonane na posiedzeniu niejawnym (postanowienie w składzie 1 sędziego) – pytanie prawne do SN
- 4) Jeżeli strona złoży nowe dowody wyłączenie w formie dokumentów, nie ma konieczności wydania postanowienia dowodowego o dopuszczeniu dowodów, jedynie postanowienie oddalające wnioski dowodowe musi zostać przez sąd wydane.
- 5) Wyrok apelacyjny doręczany jest obu stronom z urzędu.

Uzasadnienie wyroku II instancyjnego

Sąd II instancyjny doręcza wyrok apelacyjny wydany na posiedzeniu niejawnym z urzędu stronom postępowania.

Art. 387 § 1

Sąd drugiej instancji uzasadnia z urzędu **wyrok** lub **postanowienie kończące postępowanie w sprawie.**

W sprawach, w których **apelację oddalono lub zmieniono zaskarżony wyrok** pisemne uzasadnienie sporządza się tylko wówczas, gdy strona zgłosiła wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

Uzasadnienie wyroku II instancyjnego

Art. 387 § 2

Pisemne uzasadnienie albo transkrypcję wygłoszonego uzasadnienia sporządza się **w terminie dwóch tygodni od dnia ogłoszenia orzeczenia.**

Jeżeli ogłoszenia nie było, termin ten liczy się od dnia wydania orzeczenia.

Jeżeli apelację oddalono lub zmieniono zaskarżony wyrok, pisemne uzasadnienie albo transkrypcję wygłoszonego uzasadnienia sporządza się w terminie dwóch tygodni od dnia zgłoszenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

Uzasadnienie wyroku II instancyjnego

Art. 387 § 2¹

W uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji:

1. **wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia** może ograniczyć się do stwierdzenia, że sąd drugiej instancji przyjął za własne ustalenia sądu pierwszej instancji, chyba że sąd drugiej instancji zmienił lub uzupełnił te ustalenia; jeżeli sąd drugiej instancji przeprowadził postępowanie dowodowe lub odmiennie ocenił dowody przeprowadzone przed sądem pierwszej instancji, uzasadnienie powinno także zawierać ustalenie faktów, które sąd drugiej instancji uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej;
2. **wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów** prawa powinno objąć ocenę poszczególnych zarzutów apelacyjnych, a poza tym może ograniczyć się do stwierdzenia, że sąd drugiej instancji przyjął za własne oceny sądu pierwszej instancji.

Doręczenie uzasadnienia wyroku II instancyjnego

Art. 387 § 3.

Orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się tej stronie, która w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia orzeczenia zgłosiła wniosek o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem.

Przepis art. 327 § 2 stosuje się odpowiednio.

Jeżeli ogłoszenia nie było, orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się stronom z urzędu w terminie tygodnia od dnia sporządzenia uzasadnienia.

Uzasadnienie wyroku II instancyjnego przy skardze kasacyjnej.

Art. 387 § 4. Jeżeli nie sporządzono pisemnego uzasadnienia wyroku ani transkrypcji wygłoszonego uzasadnienia, **a w sprawie została wniesiona skarga kasacyjna lub skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia**, sporządza się je w terminie **dwóch tygodni od dnia wniesienia skargi**, a jeżeli skarga była dotknięta brakami – od dnia usunięcia tych braków. Uzasadnienie można ograniczyć do zakresu, którego dotyczy skarga.

Skutki uchylecia wyroku Sądu I instancji

Art. 386. (...)

§ 5. W wypadku uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, **sąd rozpoznaje ją w tym samym składzie**, chyba że nie jest to możliwe lub powodowałoby nadmierną zwłokę w postępowaniu.

§ 6. **Ocena prawna** i wskazania co do dalszego postępowania wyrażona w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji wiąże zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd drugiej instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy. Nie dotyczy to jednak wypadku, gdy nastąpiła zmiana stanu prawnego **lub po wydaniu wyroku sądu drugiej instancji, Sąd Najwyższy w uchwale rozstrzygającej zagadnienie prawne wyraził odmienną ocenę prawną.**

Apelacja od wyroku oddalającego powództwo na skutek wniesienia pozwu oczywiście bezzasadnego

Art. 391¹

Sąd uznając pozew za oczywiście bezzasadny wydaje wyrok oddalający powództwo. Wyrok podlega kontroli instancyjnej. Rozpoznanie apelacji jest uproszczone

- apelację można rozpoznać na **posiedzeniu niejawnym** niezależnie od zwykle wymaganych do tego przesłanek,
- można **odstąpić czynności przygotowujących apelację** do rozpoznania (jeżeli zakres zaskarżenia nie został należycie oznaczony, przyjmuje się, że wyrok został zaskarżony w całości z wnioskiem o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania),
- zakres rozpoznania apelacji jest ograniczony do ustalenia, czy powództwo rzeczywiście jest oczywiście bezzasadne,
- uznając apelację za zasadną sąd II instancji wydaje **wyłącznie orzeczenie kasatoryjne**,
- uzasadnienie wyroku oddalającego apelację sąd drugiej instancji może ograniczyć do odwołania się do ustaleń i wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku zawartych w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji.
- **wyrok sądu II instancji z uzasadnieniem doręcza się tylko powodowi.**

Postępowania odwoławcze.

ZAŻALENIE

Zmiana koncepcji zażalenia

– art. 394 § 1 i 2 KPC

Zmiana koncepcji zażaleń. Większość zażaleń będzie miała charakter niedewolutywny (tzw. poziomy) i będzie rozpoznana przez inny skład tego samego sądu.

UWAGA - art. 394^{1a} § 3.

Jeżeli w sądzie pierwszej instancji nie można utworzyć składu do rozpoznania zażalenia, zażalenie rozpoznaje sąd drugiej instancji.

§ 2. Termin do wniesienia zażalenia wynosi tydzień od dnia doręczenia postanowienia z uzasadnieniem.

Jeżeli przy wydaniu postanowienia sąd odstąpił od jego uzasadnienia, termin liczy się od dnia ogłoszenia postanowienia, a jeżeli podlegało ono doręczeniu – od dnia jego doręczenia.

Rozpoznanie zażalenia – art. 397 KPC

Art. 395 § 1 W przypadku wniesienia zażalenia sąd pierwszej instancji niezwłocznie przedstawia je wraz z aktami sądowi właściwemu do jego rozpoznania. Strona przeciwna może wnieść **odpowieź na zażalenie w terminie tygodnia** od doręczenia zażalenia (...)

Art. 397 § 1. **Sąd rozpoznaje zażalenie na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech sędziów.**

§ 2. W postępowaniu toczącym się na skutek zażalenia sąd **uzasadnia z urzędu** postanowienie kończące to postępowanie.

W sprawach, w których **zażalenie oddalono lub zmieniono zaskarżone postanowienie**, pisemne uzasadnienie sporządza się tylko wówczas, gdy strona zgłosiła wniosek o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem.

(UWAGA sąd uzasadnia z urzędu tylko postanowienie uchylające)

Zażalenie – art. 394 KPC

Zażalenie do sądu drugiej instancji przysługuje na postanowienia sądu pierwszej instancji kończące postępowanie w sprawie, a ponadto na postanowienia sądu pierwszej instancji i zarządzenia przewodniczącego, których przedmiotem jest:

- 1) zwrot pisma wniesionego jako pozew, z którego nie wynika żądanie rozpoznania sprawy (pozwu pozornego)
- 2) zwrot pozwu;
- 3) odmowa odrzucenia pozwu;
- 4) przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu lub niższemu albo podjęcie postępowania w innym trybie;
- 5) zawieszenie postępowania i odmowa podjęcia zawieszzonego postępowania.
- 6) zwrot kosztów, określenie zasad ponoszenia przez strony kosztów procesu, zwrot opłaty lub obciążenie kosztami sądowymi - jeżeli strona nie składa środka zaskarżenia co do istoty sprawy.

Zażalenie do innego składu sądu pierwszej instancji – art. 394^{1a} KPC

- 1) odmowa zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcie takiego zwolnienia oraz odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołanie;
  - 2) oddalenie opozycji przeciwko wstąpieniu interwenienta ubocznego oraz niedopuszczenie interwenienta do udziału w sprawie wskutek uwzględnienia opozycji;
  - 3) rygor natychmiastowej wykonalności;
  - 4) wstrzymanie wykonania prawomocnego orzeczenia do czasu rozstrzygnięcia skargi o wznowienie postępowania;
  - 5) stwierdzenie prawomocności orzeczenia;
  - 6) skazanie świadka, biegłego, strony, jej pełnomocnika oraz osoby trzeciej na grzywnę, zarządzenie przymusowego sprowadzenia i aresztowania świadka oraz odmowa zwolnienia świadka i biegłego od grzywny i świadka od przymusowego sprowadzenia;
  - 7) odmowa uzasadnienia orzeczenia oraz jego doręczenia;
  - 8) sprostowanie lub wykładnia orzeczenia albo ich odmowa;
  - 9) zwrot zaliczki, zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz wynagrodzenie biegłego, mediatora i należności świadka, a także koszty przyznane w nakazie zapłaty, jeżeli nie wniesiono środka zaskarżenia od nakazu;
  - 10) oddalenie wniosku o wyłączenie sędziego;
  - 11) zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem;
  - 12) odrzucenie zażalenia;
  - 13) odrzucenie skargi na orzeczenie referendarza sądowego.
- zabezpieczenia

Jako sąd rozpoznaje zażalenie niewymienione w art. 394 KPC ?

Ustawodawca nie określił jaki sąd rozpoznaje zażalenie na postanowienie niewymienione w art. 394 KPC

- np. art. 510 KPC – odmowa dopuszczenia do udziału w sprawie w charakterze uczestnika w postępowaniu nieprocesowym.

Jaki sąd rozpoznaje zażalenie ???

W sprawach nieuregulowanych zażalenie pionowe czy poziome? Z uzasadnienia projektu ustawy.

Nowelizacja zakłada, że ponowna ocena kwestii incydentalnej **nie powinna co do zasady łączyć się z przeniesieniem sprawy do sądu wyższej instancji. Wprowadzona zostaje zasada rozpoznawania spraw incydentalnych przez sąd tej samej instancji – z wyjątkiem dla orzeczeń w taki czy inny sposób kończących postępowanie lub przerywających bieg postępowania w danym sądzie.**

Jednocześnie rozszerzenie „zażalenia poziomego” obniża koszty postępowania oraz redukuje trudności organizacyjne. Co ważne, proponowane zmiany opierają się na rozszerzeniu już istniejącej instytucji „zażalenia poziomego”. Nie jest więc to zmiana rewolucyjna, a ewolucyjna. „Zażalenie poziome” jest instytucją stosowaną, okrzeplą i nie sprawia kłopotów orzeczniczych. Wydaje się więc zasadne by rozszerzyć zakres jego stosowania w sądach.

Proponuje się więc przyjąć jako zasadę „zażalenie poziome”, z wyłączeniem wyczerpująco wyliczonych kategorii spraw:

- postanowienia, które kończą postępowanie w sprawie (umorzenie postępowania lub zwrot pozwu),
- postanowienia, które wiążą się z przeniesieniem postępowania do innego sądu,
- postanowienia, które powodują przerwę w toku postępowania (zawieszenie postępowania).

Zażalenie do innego składu sądu drugiej instancji – art. 394² KPC

- 1) odrzucenie apelacji,
  - 2) odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego,
  - 3) oddalenie wniosku o wyłączenie sędziego,
  - 4) zwrot kosztów procesu, o ile nie wniesiono skargi kasacyjnej,
  - 5) zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu,
  - 6) skazanie świadka, biegłego, strony, jej pełnomocnika oraz osoby trzeciej na grzywnę,
  - 7) zarządzenie przymusowego sprowadzenia i aresztowania świadka,
  - 8) odmowa zwolnienia świadka i biegłego od grzywny i świadka od przymusowego sprowadzenia
- z wyjątkiem postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.

Postępowanie uproszczone.

Zakres rozpoznania w postępowaniu uproszczonym

Art. 505¹. § 1. W postępowaniu uproszczonym rozpoznaje się sprawy z powództw o świadczenie, jeżeli wartość przedmiotu sporu **nie przekracza dwudziestu tysięcy** złotych a w sprawach o roszczenia z rękojmi lub gwarancji – jeżeli wartość przedmiotu umowy nie przekracza tej kwoty.

§ 2. Spośród spraw wymienionych w paragrafie poprzedzającym **nie rozpoznaje się** w postępowaniu uproszczonym:

- 1) spraw należących do właściwości sądów okręgowych,
- 2) spraw małżeńskich i ze stosunków między rodzicami a dziećmi,
- 3) spraw z zakresu prawa pracy rozpoznawanych z udziałem ławników,
- 4) spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem spraw wymienionych w art. 477⁸ § 2 pkt 1-4 i spraw o rentę (wszystkie prowadzone przed SR)

§ 3. Sąd może rozpoznać sprawę z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym, jeżeli może to przyczynić się do rozwiązania sporu.

Zakres rozpoznania w postępowaniu uproszczonym

Art. 505¹. § 1. W postępowaniu uproszczonym rozpoznaje się sprawy z powództw o **świadczenie**, jeżeli wartość przedmiotu sporu **nie przekracza dwudziestu tysięcy** złotych a w sprawach o roszczenia z rękojmi lub gwarancji – jeżeli wartość przedmiotu umowy nie przekracza tej kwoty.

W sprawach określonych w **Art. 505¹**. Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu uproszczonym z urzędu bez podejmowania decyzji.

§ 3. Sąd może rozpoznać sprawę z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym, jeżeli może to przyczynić się do rozwiązania sporu.

Oznacza to, że do rozpoznania sprawy w postępowaniu zwykłym konieczne jest wydanie przez Sąd rejonowy postanowienia o rozpoznaniu sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym.

Brak takiego postanowienia powoduje, że sprawa jest rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym.

Zniesienie formularzy. Brak posiedzenia przygotowawczego.

Art. 505² KPC

~~Pozew, odpowiedź na pozew, sprzeciw od wyroku zaocznego i pismo zawierające wnioski dowodowe wnoszone w postępowaniu uproszczonym powinny być sporządzone na urzędowych formularzach.~~

W sprawach rozpoznawanych według przepisów niniejszego działu **posiedzenia przygotowawczego nie przeprowadza się**, chyba że z okoliczności sprawy wynika, że przeprowadzenie posiedzenia przygotowawczego może przyczynić się do sprawniejszego rozpoznania sprawy.

Łącznie roszczeń w postępowaniu uproszczonym

Art. 505³. § 1. Jednym pozwem można dochodzić tylko jednego roszczenia.

§ 2. **Połączenie kilku roszczeń** w jednym pozwie jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy wynikają z tego samego stosunku prawnego lub z kilku stosunków prawnych tego samego rodzaju.

W przypadku niedopuszczalnego połączenia w jednym pozwie kilku roszczeń przewodniczący zarządza **zwrot pozwu bez wzywania do usunięcia tego braku**.

Jeżeli w terminie tygodnia od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie powód cofnie pozew w zakresie żądań niepodlegających łączeniu, pozew w pozostałej części wywołuje skutek od daty jego pierwotnego wniesienia.

Dowód z opinii biegłego w postępowaniu uproszczonym.

Uchyła się Art. 505⁶ § 2 KPC

§ 1 uchylony

§ 2. ~~Przepisów art. 278-291 nie stosuje się.~~

§ 3. Jeżeli sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Skreślenie § 2 powoduje, że w postępowaniu uproszczonym **dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego.**

Dowód z opinii biegłego w postępowaniu uproszczonym.

Art. 505⁷. § 1. Ilekroć ustalenie zasadności lub wysokości świadczenia winno nastąpić przy zastosowaniu wiadomości specjalnych, od uznania sądu zależy powzięcie samodzielnej oceny opartej na całokształcie okoliczności sprawy albo zasięgnięcie opinii biegłego.

§ 2. Opinii biegłego nie zasięga się, jeżeli jej **przewidywany koszt miałby przekroczyć wartość przedmiotu sporu**, chyba że uzasadniają to wyjątkowe okoliczności.

§ 3. **Złożenie zeznań przez świadka nie stoi na przeszkodzie zasięgnięciu jego opinii jako biegłego, także co do faktów, o których zeznał, nawet jeżeli uprzednio sporządził opinię na zlecenie podmiotu innego niż sąd.**

Uzasadnienie wyroku.

Zrzeczenie się doręczenia uzasadnienia.

zrzeczenie się prawa do wniesienia apelacji.

art. 505⁸ KPC

~~§ 1. Wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku strona może zgłosić również do protokołu bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku.~~

~~§ 2. Dla strony, która zrzekła się doręczenia uzasadnienia wyroku, termin do wniesienia apelacji biegnie od dnia ogłoszenia wyroku.~~

§ 3. Strona obecna na posiedzeniu, na którym ogłoszono wyrok, może po jego ogłoszeniu w oświadczeniu złożonym do protokołu zrzec się prawa do wniesienia apelacji. W razie zrzeczenia się prawa do wniesienia apelacji przez wszystkich uprawnionych wyrok staje się prawomocny.

§ 4. W sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza tysiąca złotych, uzasadnienie wyroku ogranicza się do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Od uznania sądu opartego na ocenie wszystkich okoliczności sprawy zależy rozszerzenie tego uzasadnienia o pozostałą treść określoną w art. 327¹ § 1.

Rozpoznanie apelacji w postępowaniu uproszczonym - art. 505¹⁰ KPC

§ 1. Sąd rozpoznaje apelację w składzie jednego sędziego.

~~§ 2. Sąd może rozpoznać apelację na posiedzeniu niejawnym, chyba że strona w apelacji lub w odpowiedzi na apelację zażądała przeprowadzenia rozprawy.~~

Wątpliwość czy skreślenie § 2 nie powoduje, że w postępowaniu uproszczonym nie można rozpoznać apelacji na posiedzeniu niejawnym, jeżeli strona złożyła wniosek o rozprawę, bowiem **każda apelacja będzie mogła zostać rozpoznana na posiedzeniu niejawnym.**

UWAGA apelacja rozpoznawana jest jednoosobowo, ale zażalenie trzyosobowo ?!?

Uchylenie wyroku

Art. 505¹². § 1. Jeżeli sąd drugiej instancji stwierdzi, że zachodzi **naruszenie prawa materialnego**, a zgromadzone **dowody nie dają wystarczających podstaw do zmiany wyroku**, uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania.

UWAGA - w postępowaniu uproszczonym nie przeprowadza się uzupełniającego postępowania dowodowego.

§ 1¹. W sprawach określonych w art. 505⁸ § 4 (do 1.000 zł) przepisu § 1 nie stosuje się, a **zaskarżony wyrok może zostać uchylony tylko w przypadkach określonych w art. 386 § 2 i 3.**

Postępowanie nakazowe i upominawcze.

Przepisy ogólne

art. 480¹ – art. 480⁴ KPC

Postępowania nakazowe przepisy wspólne.

Art. 480¹.

§ 1. Sąd wydaje nakaz zapłaty, jeżeli powód dochodzi roszczenia pieniężnego albo świadczenia innych rzeczy zamiennych, a w innych przypadkach - jeżeli przepis szczególny tak stanowi.

§ 2. Po utracie mocy, lub uchyleniu nakazu zapłaty albo w przypadku braku podstaw do jego wydania sąd rozpoznaje sprawę według przepisów ogólnych lub w postępowaniu odrębnym, właściwym dla danej sprawy, chyba że przepis szczególny przewiduje inny skutek, w szczególności umorzenie postępowania.

Wydanie nakazu zapłaty.

Art. 480⁴.

§ 1. Nakaz zapłaty sąd wydaje na posiedzeniu niejawnym.

§ 2. Czynności w sprawie, z wyłączeniem prowadzenia rozprawy i wydania wyroku, może wykonywać **referendarz sądowy**.

Właściwość sądu

w zależności od wartości przedmiotu sporu

Sąd Rejonowy lub Sąd Okręgowy

Termin na zaspokojenie roszczenia.

Art. 480².

§ 1. w nakazie zapłaty sąd nakazuje pozwanemu, by w terminie **dwóch tygodni** od dnia doręczenia nakazu zaspokoił roszczenie w całości wraz z kosztami albo wniósł środek zaskarżenia.

§ 2 Jeżeli pozwany mieszka lub ma siedzibę za granicą, a nie ma przedstawiciela w kraju, termin o którym mowa w § 1 wynosi **miesiąc**, przy czym gdyby doręczenie nakazu miało mieć miejsce poza terytorium UE, **oznacza się termin nie krótszy niż trzy miesiące**.

Nakaz zapłaty zarówno nakazowy jak i upominawczy może zostać wydany także w sytuacji gdy pozwany mieszka lub ma siedzibę za granicą.

Termin do wniesienia środka zaskarżenia od nakazu zapłaty.

- Pozwany mieszka lub ma siedzibę w kraju – **dwa tygodnie** (termin ustawowy)
- Pozwany mieszka lub ma siedzibę w UE – **miesiąc** (termin ustawowy).
- Pozwany mieszka lub ma siedzibę poza UE **nie mniej niż trzy miesiące** (termin sadowy, ustawodawca określić jedynie termin minimalny)

Doręczenie nakazu.

Art. 480².

§ 3. Nakaz zapłaty doręcza się stronom. Pozwanemu nakaz zapłaty doręcza się z odpisem pozwu, z odpisami załączników do pozwu oraz pouczeniem o terminie i sposobie zaskarżenia nakazu oraz skutkach jego niezaskarżenia.

§ 4. **Nakaz zapłaty od którego nie wniesiono środka zaskarżenia ma skutki prawomocnego wyroku.**

§ 5. Jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty okaże się, że pozwany w chwili wniesienia pozwu nie miał zdolności sądowej, zdolności procesowej albo organy powołanego do jego reprezentowania, a braki te nie zostały usunięte w wyznaczonym terminie zgodnie z przepisami kodeksu, **sąd z urzędu uchyla nakaz zapłaty i wydaje odpowiednie postanowienie.**

Zaskarżenie nakazu - art. 480³

§ 1. Środek zaskarżenia od nakazu zapłaty **wnosi się do sądu, który wydał nakaz zapłaty.**

§ 2. W piśmie zawierającym środek zaskarżenia od nakazu zapłaty pozwany powinien wskazać, **czy zaskarża nakaz w całości czy w części** oraz **przedstawić zarzuty**, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.

§ 3. Sąd **odrzuca** środek zaskarżenia niedopuszczalny, spóźniony, nieopłacony lub dotknięty brakami, których nie usunięto pomimo wezwania.

Zarzuty i sprzeciw.

Elementy konieczne:

- 1) Określenie zakresu zaskarżenia.
- 2) Przedstawienie zarzutów przeciwko dochodzonemu roszczeniu (pod rygorem ich sprekludowania)
- 3) Wniesienie opłaty od środka zaskarżenia (zarzutów).

Wadliwe wniesienie sprzeciwu lub zarzutów powoduje ich odrzucenie.

Prawidłowe wniesienie sprzeciwu lub zarzutów powoduje skierowanie sprawy do postępowania zwykłego.

Postępowanie nakazowe.

Nakaz nakazowy - podstawy wydania.

Art. 484¹.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nakazowym **na pisemny wniosek powoda** zgłoszony w pozwie.

Nakaz nakazowy może zostać wydany **wyłącznie jeżeli powód złoży w pozwie taki wniosek**. Brak wniosku o rozpoznanie sprawy w postępowaniu nakazowym uniemożliwia sądowi wydanie nakazu nakazowego, nawet jeżeli zachodzą przesłanki wydania nakazu nakazowego.

Oплата sądowa w postępowaniu nakazowym.

Od pozwu w postępowaniu nakazowym pobiera się **czwartą część opłaty** (art. 19 ust. 2 KSCU).

Podstawy wydania nakazu nakazowego

Art. 485 KPC.

§ 1. Nakaz zapłaty wydaje się, jeżeli fakty uzasadniające dochodzone żądanie są udowodnione dołączonym do pozwu:

- 1) **dokumentem urzędowym;**
- 2) **zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem;**
- 3) **wezwaniami dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu.**

§ 2. Sąd wydaje również nakaz zapłaty przeciwko zobowiązanemu **z weksła lub czeku**, należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości. W razie przejścia na powoda praw z weksła lub czeku, do wydania nakazu niezbędne jest przedstawienie dokumentów do uzasadnienia roszczenia, o ile przejście tych praw na powoda nie wynika bezpośrednio z weksła lub czeku.

§ 4. Jeżeli nie dołączono **oryginału weksła, czeku**, przewodniczący wzywa powoda do ich złożenia do akt pod rygorem zwrotu pozwu na podstawie art. 130.

Podstawy wydania nakazu nakazowego

Art. 485 KPC.

§ 2(1).

Sąd wydaje nakaz zapłaty na podstawie dołączonej do pozwu umowy, dowodu spełnienia wzajemnego świadczenia niepieniężnego, dowodu doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, jeżeli powód dochodzi należności zapłaty

- świadczenia pieniężnego w rozumieniu art. 4 pkt. 1a ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, odsetek w transakcjach handlowych określonych w tej ustawie lub rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust 1 tej ustawy, oraz na podstawie dokumentów potwierdzających poniesienie kosztów odzyskiwania należności, jeżeli powód dochodzi również zwrotu kosztów, o których mowa w art. 10 ust 2 tej ustawy.

Brak podstaw do wydania nakazu zapłaty.

Art. 486 KPC

§ 1 uchylony

§ 2. W sprawach, o których mowa w art. 485 § 2¹, przewodniczący i sędziowie są obowiązani podejmować czynności tak, by pierwsze posiedzenie wyznaczone w celu wydania nakazu zapłaty, rozpoznania sprawy lub nadania jej innego biegu odbyło się **nie później niż dwa miesiące od dnia wniesienia pozwu**, a jeżeli pozew był dotknięty brakami - od dnia ich usunięcia.

Podstawy wydania nakazu nakazowego

Art. 485 KPC.

Brak możliwości wydania nakazu zakazowego na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych – skreślenie art. 485 § 3 KPC.

~~§ 3. Sąd może wydać nakaz zapłaty, jeżeli bank dochodzi roszczenia **na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych** podpisanego przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku i opatrzonego pieczęcią banku oraz dowodu doręczenia dłużnikowi pisemnego wezwania do zapłaty.~~

Postępowanie po wniesieniu zarzutów – art. 493.

W postępowaniu po wniesieniu zarzutów:

- 1) nie stosuje się przepisów **art. 194-196** (dopozwanie, zapozwanie, zawiadomienie o procesie) **i art. 198** (wezwanie do udziału w sprawie)
- 2) **powództwo wzajemne** jest niedopuszczalne;
- 3) **nie można występować z nowymi roszczeniami** zamiast lub obok dotychczasowych; jednakże w przypadku zmiany okoliczności powód może żądać zamiast pierwotnego przedmiotu sporu jego równowartości lub innego przedmiotu, a w sprawach o świadczenie powtarzające się może nadto rozszerzyć powództwo o świadczenia za kolejne okresy.

Zarzut potrącenia w postępowaniu nakazowym.

Zmiana art. 493 § 3 KPC tj. skreślenie wymogu, że ~~do potrącenia mogą być przedstawiane tylko wierzytelności udowodnione dokumentami, o których mowa w art. 485 KPC.~~ powoduje, że w zarzutach do nakazu zapłaty pozwany może podnieść zarzut potrącenia na zasadach ogólnych określonych w art. 203(1) KPC.

Podniesienie zarzutu potrącenia w postępowaniu nakazowym nie jest warunkowane udowodnieniem tego zarzutu wyłącznie dokumentami wskazanymi w art. 485 KPC

Art. 203¹.

- § 1. Podstawą zarzutu potrącenia może być tylko wierzytelność pozwanego z tego samego stosunku prawnego co wierzytelność dochodzona przez powoda, chyba że wierzytelność pozwanego jest niesporna lub uprawdopodobniona dokumentem nie pochodzącym wyłącznie od pozwanego.
- § 2. Pozwany może podnieść zarzut potrącenia nie później **niż przy wdaniu się w spór co do istoty sprawy albo w terminie dwóch tygodni od dnia, gdy jego wierzytelność stała się wymagalna.**
- § 3. Zarzut potrącenia może zostać podniesiony tylko w piśmie procesowym. Do pisma tego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące pozwu, z wyjątkiem przepisów dotyczących opłat.

Uchylenie wydanego nakazu art. 493 § 4.

Jeżeli zachodzą podstawy do:

- odrzucenia pozwu lub
- umorzenia postępowania,

sąd z urzędu postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i wydaje odpowiednie rozstrzygnięcie.

W innym przypadku sąd wydaje wyrok, którym w całości lub części utrzymuje nakaz zapłaty w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu.

Odrzucenie zarzutów – art. 480(3) KPC

Odrzucenie zarzutów zostało uregulowane w przepisach ogólnych dotyczących nakazów tj. w art. 480(3) § 3.

Sąd (postanowieniem) **odrzuca zarzuty**:

- spóźnione,
- nieopłacone lub
- dotknięte brakami, których nie usunięto mimo wezwania.

Wyrok wydany po rozpoznaniu zarzutów do nakazu zapłaty – art. 493 § 4 KPC

Po wniesieniu zarzutów i rozpoznaniu sprawy sąd:

- 1) postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza lub
- 2) wydaje wyrok, w którym: **nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo uchyla go i orzeka o żądaniu pozwu.**

UWAGA! Skreślenie art. 496 KPC (w którym był wymóg rozprawy po zarzutach) powoduje, że po wniesieniu zarzutów do nakazu zapłaty przeprowadzenie rozprawy nie jest obligatoryjne. Sąd może wydać wyrok kontradyktoryjny na posiedzeniu niejawnym na podstawie w oparciu o art. 148(1) KPC jeżeli powód w pozwie a pozwany w zarzutach nie złożyli wniosku o przeprowadzenie rozprawy.

Przepisy przejściowe - nakaz nakazowy wydany na podstawie ksiąg bankowych – art. 11 ust. 2

6. W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoznawanych w postępowaniu nakazowym, w których powód wniósł o wydanie nakazu zapłaty wyłącznie na podstawie dokumentów określonych w art. 485 § 3 ustawy zmienianej w art. 1

- 1) przyjmuje się, że nie ma podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym,
- 2) nieprawomocny nakaz zapłaty sąd z urzędu uchyla w całości postanowieniem, po czym rozpoznaje sprawę w dalszym ciągu z pominięciem przepisów o postępowaniu nakazowym,
- 3) nieprawomocny wyrok, mocą którego choćby w części utrzymano w mocy nakaz zapłaty, jak również ten nakaz zapłaty w części, która podlegała rozpoznaniu, sąd pierwszej instancji z urzędu uchyla w całości postanowieniem, po czym rozpoznaje sprawę ponownie z pominięciem przepisów o postępowaniu nakazowym,
- 4) nieprawomocny wyrok, mocą którego choćby w części utrzymano w mocy nakaz zapłaty, a od którego wniesiono apelację, jak również ten nakaz zapłaty w części, która podlegała rozpoznaniu, sąd odwoławczy z urzędu uchyla w całości postanowieniem, po czym przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania z pominięciem przepisów o postępowaniu nakazowym

– przy czym do czasu zakończenia postępowania w pierwszej instancji sprawę rozpoznaje się według przepisów w dotychczasowym brzmieniu. Postanowienia, o których mowa w pkt 2-4, mogą zostać wydane na posiedzeniu niejawnym.

Postępowanie upominawcze.

Art. 484¹ – 497 KPC

Podstawy wydania nakazu upominawczego - art. 499 § 1 KPC

§ 1. Sąd wydaje nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawach określonych w art. 480(1) § 1, chyba że według treści pozwu:

- 1) roszczenie jest oczywiście bezzasadne,
- 2) twierdzenia co do faktów budzą wątpliwości,
- 3) zaspokojenie roszczenia zależy od świadczenia wzajemnego.

UWAGA! Nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym może zostać wydany na wniosek powoda zawarty w pozwie (sprawa zarejestrowana w rep. Nc, GNc) lub bez takiego wniosku (sprawa zarejestrowana w rep. C, GC), jeżeli zachodzą podstawy do wydania do nakazu zapłaty. W wydaniu nakazu upominawczego decyduje sąd.

Nieznane miejsce pobytu pozwanego i brak możliwości doręczenia pozwanemu nakazu w kraju.

UWAGA!

Skreślenie art. 499 pkt 4) o treści:

„Nakaz zapłaty nie może być wydany jeżeli (...)

~~miejsce pobytu pozwanego nie jest znane albo gdyby doręczenie mu nakazu nie mogło nastąpić w kraju;~~”

powoduje, że obecnie sąd może wydać nakaz zapłaty w sytuacji gdy miejsce pobytu pozwanego nie jest znane lub gdy doręczenie nakazu pozwanemu ma nastąpić za granicą.

Brak zwrotu $\frac{3}{4}$ opłaty od pozwu w postępowaniu upominawczym.

Opłatę w postępowaniu upominawczym wnosi się w takiej samej wysokości jak w postępowaniu procesowym.

Przed nowelizacją KPC w przypadku prawomocności nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym sąd z urzędu zwracał $\frac{3}{4}$ wniesionej opłaty sądowej.

~~Nowelizacja uchyliła art. 79 ust. 1 lit. c) UKSC, zgodnie z którym sąd z urzędu zwraca stronie $\frac{3}{4}$ opłaty od pozwu w postępowaniu upominawczym, jeżeli uprawomocnił się nakaz zapłaty~~

Wyrok wydany po rozpoznaniu sprzeciwu do nakazu zapłaty – art. 493 § 4 KPC

UWAGA! Brak wymogu **przeprowadzenia rozprawy po sprzeciwie**) powoduje, że po wniesieniu zarzutów do nakazu zapłaty przeprowadzenie rozprawy nie jest obligatoryjne.

W postępowaniu po sprzeciwie, jeżeli powód w pozwie a pozwany w sprzeciwie nie wnosili o przeprowadzenie rozprawy, Sąd może wydać wyrok kontradyktoryjny na posiedzeniu niejawnym na podstawie w oparciu o art. 148(1) KPC

Przepisy przejściowe postępowanie nakazowe i upominawcze – art. 11

Sprawy:

- 1) w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym,
- 2) wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoznawane w postępowaniu nakazowym,
- 3) wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoznawane w elektronicznym postępowaniu upominawczym,

– do czasu zakończenia postępowania w danej instancji podlegają rozpoznaniu według przepisów w dotychczasowym brzmieniu. (stare KPC)

Elektroniczne Postępowanie Upominawcze.

EPU staje się alternatywą dla zwykłego procesu a nie jego częścią.

Art. 505³³. W przypadku braku podstaw do wydania nakazu zapłaty sąd umarza postępowanie.

Art. 505³⁶. W przypadku wniesienia sprzeciwu sąd umarza postępowanie w zakresie, w którym nakaz zapłaty utracił moc.

Art. 505³⁷. § 1. W przypadku umorzenia postępowania każda ze stron ponosi koszty procesu związane ze swym udziałem w sprawie.

Elektroniczne Postępowanie Upominawcze

w art. 505²⁸ dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

§ 2. Nie wydaje się nakazu zapłaty, jeżeli:

- 1) powód dochodzi roszczenia innego niż pieniężne;
- 2) doręczenie pozwanemu nakazu miałoby nastąpić poza granicami kraju.

Elektroniczne Postępowanie Upominawcze

Art. 505²⁹

§ 1. W elektronicznym postępowaniu upominawczym nie stosuje się przepisów o postępowaniach odrębnych innych niż wymienione w art. 505²⁸ § 1 (tj. postępowania upominawczego) oraz przepisów art. 139§5, art. 139¹ i art. 130^{1a}.

§ 2. Postanowienia wydane na posiedzeniu niejawnym, które podlegają zaskarżeniu, **uzasadnia się z urzędu**. Termin do wniesienia zażalenia wynosi tydzień od dnia doręczenia postanowienia z uzasadnieniem.

§ 3. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio do zarządzeń przewodniczącego.

§ 4. Postanowienia wydane na podstawie art. 505³³ (umorzenie postępowania z powodu braku podstaw) i art. 505³⁴ (umorzenie po sprzeciwie) **doręcza się z urzędu tylko powodowi**.

Art. 505³⁴ doręczenie zastępcze w EPU

§ 1. Jeżeli pozwany, pomimo powtórzenia zawiadomienia zgodnie z art. 139 § 1, nie odebrał nakazu zapłaty, a w sprawie nie doręczono mu wcześniej żadnego pisma w sposób przewidziany w art. 131-138 i nie ma zastosowania art. 139 § 2 i 3 lub inny przepis szczególny przewidujący skutek doręczenia, nakaz zapłaty **uznaje się za doręczony, o ile adres, pod którym pozostawiono zawiadomienia, jest zgodny z adresem ujawnionym w rejestrze PESEL**. W przeciwnym przypadku stosuje się § 2.

§ 2. Jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty okaże się, że **nie można go doręczyć pozwanemu w kraju**, sąd z urzędu uchyla nakaz zapłaty i umarza postępowanie, chyba że powód w wyznaczonym terminie, nie dłuższym od miesiąca, usunie przeszkodę w doręczeniu nakazu zapłaty. Wezwanie do usunięcia przeszkody nie podlega powtórzeniu.

Umorzenie postępowania.

E-Sąd umarza postępowanie jeżeli:

- 1) brak jest podstaw do wydania nakazu zapłaty.
- 2) jeżeli doręczenie nakazu zapłaty nie może nastąpić w kraju (wtedy sąd uchyla także nakaz zapłaty z urzędu)
- 3) Jeżeli pozwany złożył sprzeciw do nakazu zapłaty (art. 505³⁶ KPC).

W przypadku umorzenia postępowania każda ze stron ponosi koszty procesu związane ze swym udziałem w sprawie.

EPU – ponowne wniesienie pozwu

Art. 505³⁷ § 2

§ 1. W przypadku umorzenia postępowania każda ze stron ponosi koszty procesu związane ze swym udziałem w sprawie.

§ 2. Jeżeli w terminie **trzech miesięcy od wydania postanowienia o umorzeniu** elektronicznego postępowania upominawczego **powód wytoczy przeciwko pozwanemu powództwo o to samo roszczenie w postępowaniu innym** niż elektroniczne postępowanie upominawcze, **skutki prawne**, które ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa, następują z dniem wytoczenia powództwa w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Na żądanie stron sąd rozpoznając sprawę uwzględni koszty poniesione przez strony w elektronicznym postępowaniu upominawczym

Zażalenie.

Art. 505³⁸.

Rozpoznanie zażalenia na postanowienie wydane w elektronicznym postępowaniu upominawczym, jak również na postanowienie wydane w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi wykonawczemu wydanemu w tym postępowaniu, następuje w składzie jednego sędziego.

W postępowaniu toczącym się na skutek zażalenia przepisy art. 505³⁰ § 2 i art. 505³¹ stosuje się odpowiednio.

Postępowanie gospodarcze

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych USP

Art. 10a.

Sądy gospodarcze rozpoznają sprawy gospodarcze oraz inne sprawy z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego należące do ich właściwości z mocy przepisów odrębnych. Sądami gospodarczymi są powołane do tego wydziały sądów powszechnych.

Art. 458¹.

§ 1. Przepisy niniejszego działu stosuje się **w sprawach gospodarczych podlegających rozpoznaniu w procesie.**

§ 2. W sprawach gospodarczych rozpoznawanych według przepisów niniejszego działu przepisy o innych postępowaniach odrębnych stosuje się w zakresie, w którym nie są sprzeczne z przepisami tego działu. Nie dotyczy to spraw gospodarczych rozpoznawanych w europejskim postępowaniu nakazowym, w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń oraz w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Art. 458² Pojęcie sprawy gospodarczej.

§ 1. Sprawami gospodarczymi są sprawy:

- 1) ze stosunków cywilnych między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej.
- 2) określone w pkt 1 choćby którakolwiek ze **stron zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej**;
- 3) ze **stosunku spółki** oraz dotyczące roszczeń, o których mowa w art. 291-300 i art. 479-490 **KSH**;
- 4) przeciwko przedsiębiorcom o **zaniechanie naruszania środowiska** i przywrócenie do stanu poprzedniego lub o naprawienie szkody z tym związanej oraz o zakazanie albo ograniczenie działalności zagrażającej środowisku;
- 5) **z umów o roboty budowlane** oraz **ze związanych z procesem budowlanym** umów służących wykonaniu robót budowlanych;
- 6) z umów **leasingu**;

Art. 458² Pojęcie sprawy gospodarczej.

- 7) przeciwko osobom odpowiadającym za dług przedsiębiorcy, także posiłkowo lub solidarnie, z mocy ustawy lub czynności prawnej;
- 8) między organami przedsiębiorstwa państwowego;
- 9) między przedsiębiorstwem państwowym lub jego organami a jego organem założycielskim lub organem sprawującym nadzór;
- 10) z zakresu prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego;
- 11) o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, którym jest orzeczenie sądu gospodarczego prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu albo ugoda zawarta przed tym sądem;
- 12) o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego opartego na prawomocnym lub podlegającym natychmiastowemu wykonaniu orzeczeniu sądu gospodarczego albo ugodzie zawartej przed tym sądem;
- 13) określone jako takie przez odrębne przepisy.

Art. 458² Pojęcie sprawy gospodarczej.

§ 2.

Nie są sprawami gospodarczymi sprawy:

- 1) o podział majątku wspólnego wspólników spółki cywilnej po jej ustaniu;
- 2) o wierzytelność nabytą od osoby nie będącej przedsiębiorcą, chyba że wierzytelność ta powstała ze stosunku prawnego w zakresie działalności gospodarczej prowadzonej przez wszystkie jego strony

Art. 458⁶ Rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu gospodarczym.

§ 1. Na wniosek strony, która nie jest przedsiębiorcą lub jest przedsiębiorcą będącym osobą fizyczną, sąd rozpoznaje sprawę z pominięciem przepisów niniejszego działu.

§ 2. Wniosek, o którym mowa w § 1, strona może złożyć w terminie tygodnia od dnia doręczenia jej na piśmie pouczenia, o którym mowa w art. 458⁴ § 2, a jeżeli doręczenie pouczenia nie było wymagane – w pozwie albo pierwszym piśmie procesowym pozwanego.

Sprawę rozpoznaje sąd gospodarczy lecz wg przepisów ogólnych o postępowaniu cywilnym.

Podanie adresu poczty elektronicznej.

Art. 458³.

§ 1. Pozew powinien zawierać również **wskazanie adresu poczty elektronicznej powoda** albo oświadczenie powoda, że nie posiada takiego adresu.

§ 2. Pierwsze pismo procesowe pozwanego wniesione po doręczeniu odpisu pozwu **powinno zawierać również adres poczty elektronicznej** albo oświadczenie, że pozwany nie posiada takiego adresu, o czym poucza się doręczając odpis pozwu.

§ 3. Niespełnienie wymogów, o których mowa w § 1 lub § 2, uznaje się za **brak formalny pisma uniemożliwiający nadanie mu prawidłowego biegu**.

Pouczenia - art. 458⁴

§ 1. Stronę niezastępowaną przez adwokata, radcę prawnego, rzeczownika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej sąd poucza o treści art. 458⁵ § 1 i 4, art. 458⁶, art. 458¹⁰ oraz art. 458¹¹.

§ 2. Pouczeń, o których mowa w § 1, udziela się **stronie** niezwłocznie po złożeniu pierwszego pisma procesowego, a jeżeli było ono dotknięte brakami – po ich usunięciu. **Doręczenie pouczeń następuje na piśmie oraz na wskazany przez stronę adres poczty elektronicznej.** Pouczenia doręcza się także pełnomocnikowi, chyba że pełnomocnikiem tym jest adwokat, radca prawny lub rzeczownik patentowy lub za stronę działa Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Stronie niezastępowanej przez adwokata, radcę prawnego, rzeczownika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, która nie jest przedsiębiorcą lub jest przedsiębiorcą będącym osobą fizyczną, udziela się pouczeń, o których mowa w § 1, także przy pierwszej czynności sądu, na którą strona się stawiła.

§ 4. **Stronę, której nie udzielono pouczeń, o których mowa w § 1, w sposób przewidziany w § 2, uważa się za pozbawioną możliwości obrony swych praw, chyba że nieudzielenie pouczeń nie miało wpływu na zachowanie tej strony w toku postępowania.**

Art. 458⁵ KPC – prekluzja dowodowa.

§ 1. Powód jest obowiązany powołać wszystkie twierdzenia i dowody w pozwie, a pozwany – w odpowiedzi na pozew.

§ 2. Doręczając pouczenie, o którym mowa w art. 458⁴ § 2, przewodniczący wzywa stronę, by w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż tydzień, powołała wszystkie twierdzenia i dowody.

§ 3. Stosownie do okoliczności sprawy przewodniczący może określić inny termin do zgłoszenia przez strony twierdzeń i dowodów.

§ 4. Twierdzenia i dowody powołane z naruszeniem przepisów § 1–3 podlegają pominięciu, chyba że strona uprawdopodobni, że ich powołanie nie było możliwe albo że potrzeba powołania wynikła później. W takim przypadku dalsze twierdzenia i dowody na ich poparcie powinny być powołane w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym ich powołanie stało się możliwe lub wynikła potrzeba ich powołania.

Przekazanie sprawy - art. 458⁷ KPC

§ 1. Sąd gospodarczy, który stwierdził, że sprawa **nie jest sprawą gospodarczą**, może z tego powodu **przekazać ją sądowi właściwemu w terminie miesiąca od dnia wdania się w spór przez pozwanego**.

§ 2. Przekazanie sprawy gospodarczej może nastąpić w terminie miesiąca od dnia wdania się w spór przez pozwanego. Sprawę gospodarczą, której nie przekazano sądowi gospodarczemu ze względu na upływ tego terminu, rozpoznaje się z pominięciem przepisów niniejszego działu.

Nowe roszczenia - art. 458⁸ KPC

§ 1. W toku postępowania **nie można występować z nowymi roszczeniami zamiast lub obok dotychczasowych**. Jednakże w przypadku zmiany okoliczności powód może żądać, zamiast pierwotnego przedmiotu sporu, jego wartości lub innego przedmiotu, a w sprawach o świadczenie powtarzające się może nadto rozszerzyć powództwo o świadczenia za kolejne okresy.

§ 2. Przepisów art. 177 § 1 pkt 5 (zawieszenie na skutek niestawiennictwa), art. 194–196, art. 198 (zmiany podmiotowe) ani art. 205 (przekazanie do SO) nie stosuje się.

§ 3. **Powództwo wzajemne jest niedopuszczalne.**

Rozpoznanie sprawy - art. 458⁸ KPC

§ 4. Przewodniczący i sędziowie są obowiązani podejmować czynności tak, by **rozstrzygnięcie w sprawie zapadło nie później niż sześć miesięcy od dnia wniesienia odpowiedzi na pozew**. Jeżeli odpowiedź ta była dotknięta brakami, termin ten biegnie od dnia usunięcia jej braków, a jeżeli jej nie wniesiono – od dnia upływu terminu do jej wniesienia.

Umowa dowodowa - art. 458⁹ KPC

- § 1. Strony mogą się umówić o wyłączenie określonych dowodów w postępowaniu gospodarczym w sprawie z określonego stosunku prawnego powstałego na podstawie umowy (umowa dowodowa).
- § 2. Umowę dowodową zawiera się **na piśmie pod rygorem nieważności** albo **ustnie przed sądem**. W przypadku wątpliwości uważa się, że umowa późniejsza utrzymuje w mocy te postanowienia umowy wcześniejszej, które da się z nią pogodzić.
- § 3. Umowa dowodowa zawarta pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu jest nieważna.
- § 4. **Zarzut nieważności lub bezskuteczności umowy dowodowej** można podnieść najpóźniej na posiedzeniu, na którym powołano się na umowę, a jeśli uczyniono to w piśmie procesowym – najpóźniej w następnym piśmie procesowym albo na najbliższym posiedzeniu.

Umowa dowodowa - art. 458⁹ KPC

- § 5. Objęcie umową dowodu przeprowadzonego przed sądem przed jej zawarciem nie pozbawia go mocy dowodowej.
- § 6. Sąd nie dopuści z urzędu dowodu wyłączonego umową dowodową.
- § 7. Fakty, które miałyby zostać wykazane dowodami wyłączonymi przez umowę dowodową, sąd może ustalić na podstawie twierdzeń stron, biorąc pod uwagę całokształt okoliczności sprawy. Jeżeli ustalenia wymaga rozmiar należnego świadczenia, przepis art. 322 stosuje się odpowiednio.

Ograniczenia dowodowe - art. 458¹⁰ KPC

Dowód z zeznań świadków

sąd może dopuścić jedynie wtedy, gdy po wyczerpaniu innych środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Koszty wezwania i doprowadzenia świadka biegłego i strony.

Art. 34a UKSC.

1. Opłatę stałą w kwocie **100 złotych** od każdej osoby, której wniosek dotyczy, pobiera się **od wniosku o wezwanie na rozprawę świadka, biegłego lub strony**, jeżeli wniosek został złożony po zatwierdzeniu planu rozprawy.
2. W przypadku konieczności zarządzenia przymusowego sprowadzenia świadka pobiera się dodatkowo opłatę w kwocie **200 złotych**.

Dowód na wykazanie złożenia oświadczenia - art. 458¹¹ KPC

Czynność strony, w szczególności oświadczenie woli lub wiedzy, z którą prawo łączy **nabywanie, utratę lub zmianę uprawnień strony** w zakresie danego stosunku prawnego, może być wykazana tylko dokumentem, o którym mowa w art. 77³ Kodeksu cywilnego, chyba że strona wykaże, że nie może przedstawić dokumentu z przyczyn od niej niezależnych.

Skutki zaniechania mediacji przedsądowej - art. 458¹² KPC

Niezależnie od wyniku sprawy sąd może obciążyć kosztami procesu w całości lub w części stronę, która przed wytoczeniem powództwa:

- 1) zaniechała próby dobrowolnego rozwiązania sporu,
- 2) uchyliła się od udziału w niej lub uczestniczyła w niej w złej wierze i przez to przyczyniła się do zbędnego wytoczenia powództwa lub wadliwego określenia przedmiotu sprawy.

Wyrok wydany w sprawie gospodarczej jako tytuł zabezpieczenia. Art. 458¹³.

Do wyroku sądu pierwszej instancji zasądającego świadczenie w pieniądzu lub rzeczach zamiennych przepisy art. 492 § 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 492 odpowiednio stosowane

§ 1. Wyrok wydany w sprawie gospodarczej z chwilą wydania stanowi tytuł zabezpieczenia, wykonalny bez nadawania mu klauzuli wykonalności. Kwota zasądzona wyrokiem wraz z wymagalnymi odsetkami stanowi sumę, której złożenie przez dłużnika na rachunek depozytowy Ministra Finansów (...), wystarczy do zabezpieczenia. Jeżeli wyrok zobowiązuje do wydania rzeczy zamiennych, do zabezpieczenia wystarczy złożenie sumy równej wartości przedmiotu sporu.

§ 2. Powód wnosząc o dokonanie zabezpieczenia jest obowiązany wskazać sposób zabezpieczenia. Sąd na wniosek pozwanego może ograniczyć zabezpieczenie według swego uznania. Przepis art. 742 oraz przepisy o ograniczeniu zabezpieczenia przeciwko Skarbowi Państwa stosuje się odpowiednio.

Sprawy gospodarcze

Przepisy przejściowe – art. 10

4. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, które na podstawie ustaw zmienianych w art. 1 i 3 niniejszej ustawy w brzmieniu **dotychczasowym podlegałyby rozpoznaniu w postępowaniu w sprawach gospodarczych**, nie stosuje się przepisów o tym postępowaniu.

Właściwy do rozpoznania takich spraw pozostaje sąd właściwy według przepisów dotychczasowych.

Dziękuję za uwagę. 😊

SSO Grzegorz Karaś

sso.grzegorz.karas@gmail.com